

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Nr. 4552.

Prea onoratiloru parinti protopresviteri si administratori protopresviterali, onoratiloru preoti si invetiatori, si intregu iubitului nostru cleru si poporu din dieces'a Aradului.

Daru si indurare dela Ddieu Tatàlu si Dommulu nostru Isusu Christosu, si dela noi binecuvintarea archierésca!

In 2 ale viitórii luni Decemvre calendariulu nou, (20. Noemvre cal. vechiu) se implinescu 40 de ani de gloriósa domnire a Majestatei Sale Prea gratiosului nostru Imperatu si Rege Franciscu Iosif I, adeca, de cand Majestatea Sa, din Indurarea lui Dumnedieu, suindu-se pe Tronulu gloriosiloru sei strabuni, conduce sórtea acestei mari monarchii, si destinele milioneloru sei supusi.

Din incidentulu acest'a popórale, si mai alesu bisericeloru din monarchie, voind si la acésta ocaziune a-si manifestá loialitatea, alipirea si iubirea loru, contra Majestatea Sa, printr'o serbare cât mai solena si mai pompósa a acelei dile memorabile, Majestatea Sa, in bunatatea inimei Sale, a aflu de bine, ocazionali-minte, a dechierá, cà este parintesc'a, si preainalt'a Sa intentiune, cà in locu de serbàri pompóse, si costisitóre, sè se infintieze fonduri filantropice, de binefacere, pentru omenime si posteritate.

Voindu si noi a urmá prea inaltei si prea intieptei intentiuni a Majestatei Sale, de a imbiná serbarea acelei dile memorabile, si cu o fapta de eterna binefacere; ne-am intielesu cu veneratulu nostru Consistoriu, de o parte se facemu a se serbá acea di in tóte bisericeloru nóstre din eparchie, cu tóta pietatea, in rugatiuni de multiamita si de cerere, contra bunulu Dumnedieu, pentru indelung'a si gloriósa domnire, intru norocire neschimbata a Majestatei Sale; èr de alta parte a o si eternisá printr'o fapta filantropica de binefacere; si anume, prin intemeierea unui fondu pentru infintierea unui gimnasiu diecesanu, carele in eternu se marturisésca despre gloriós'a domnire a Majestatei Sale.

Cu infintierea unui asemenea monumentu maretiu de binefacere, credemu a satisfacere de o parte prea inaltei intentiuni a Majestatei Sale, èr de alta a suplini si lips'a fórtè simtita a unui gimnasiu diecesanu, si totodata manifestàmu si in fapta loialitatea, alipirea si iubirea nóstra contra Majestatea Sa, pre cari insasi creatiunea nóstra, frumosulu monumentu ce vom ridicá, le va transpune si urmatoriloru nostri din neamu in neamu.

Lips'a unui asemenea institutu de cultura o veti intielege iubitiloru, daca veti cugetá cà dieces'a nóstra cu 500,000 suflete, n'are nici unu singuru gimnasiu, pre cand asemenea diecese de alta confessiune, au mai multe atari institute; èr insemnatarea cea mare a unui gimnasiu diecesanu o veti intielege, daca vi voiu revocá in minte, si la acésta ocaziune, ceea ce v'am disu in 1883 la infintierea Seminarului diecesanu: „cà numai lumin'a mintii si cultur'a morala religiósa inaltia pre omu la adeverat'a demnitate, si-lu conduce la bunastare pre acésta lume si la fericire pre cealalta. Tient'a suprema a omului.“

Dupa ce inse la ajungerea unei asemenea culturi, se receru, intre altele, si institute corespunzetóre de invetiamentu, precum sunt si gimnasieloru confessionali; èr la infintierea si sustinerea unoru asemenea gimnasii se receru si sacrificii din partea confessiuniloru: asia dar cà biseric'a unui poporu cu aspiratiuni de progresu si inaintare, si prin acestea de unu bunu viitoriu, nu este ertatu a ne retrage dela asemenea sacrificii, ei din contra se le intimpinàmu cu bunavointia, si se contribuimu, cu totii, dupa putintia.

De si cunóscemu greutatea problemei ce ni-am impusu, mai alesu considerandu si alte multe sarcini ale poporeniloru nostri, dar daca cugetàmu cà si altii au asemenea sarcini, si tot nu-si uita nici de institutelu loru culturali, dela cari depinde viitorulu loru: atunci ne intarimu tot mai multu in convingere, cà cu ajutorulu lui Dumnedieu, carele insotiesce tóte

lucrurile cele bune, vom putea face și noi pentru viitorul nostru, ceea ce au făcut, și mai fac încă și alții pentru viitorul lor.

Deci aducându-le acestea la cunoștință a întregului nostru cler și popor eparchial, pentru a serba ziua din 2. Decembrie a. c. în mod cât mai demn și mai pios, orenduim, că în acea zi, se va întruni cu toții în santele biserici, unde se va ține servitiu divin, împreună cu rugăciunile de multă vreme, pentru îndelungirea vieții în sănătate statornică și norocire neschimbătoare a glorioasei domniri a Majestății Sale preînălțatului nostru Imperator și Rege **Franciscu Iosif I**; și încă pentru eternizarea acelei zile memorabile, dar mai vertos, pentru eternizarea loialității, alipirii și iubirii clerului și poporului nostru față de Majestatea Sa, orenduim, că preoții printr-o vorbire acomodată, arătând poporului marea însemnată a acelei zile, apoi prea înaltă și prea înțelptă intențiune a Majestății Sale, de a se eterniza prin fapte filantropice, cum și combinațiunea noastră și a veneratului nostru Consistoriu de a o eterniza prin întemeierea unui fond, pentru înființarea unui gimnaziu diocesan, se pregătescă și se îndemne pre credincioșii noștri la contribuiri benevole, pentru realizarea acelui scop marețiu.

După aceea părinții protopresviteri, apoi preoții, învățătorii și alți inteligenți și fruntași ai noștri, se îndemne pre toți la contribuiri după putință, începând de la comunele bisericesti cele mai cu stare, până la singuratecii poporeni mai cu stare, cu cât vor putea și vor binevoi, spre a ni înlesni înființarea cât mai curând a gimnaziului proiectat, observându-li, că nici noi, nici veneratul nostru Sinod eparchial, precum nici alți fruntași ai noștri, nu vom rămâne înapoi cu ofertele noastre.

După ce prin asemenea vorbiri se vor lumina toți despre scopul ce urmărim, poftim și rugăm pre fie-carele protopresviter, preot, învățător și inteligent, se premărgă poporului cu exemplu bun, oferind mai întâi unul fie-carele din trezoreria sumă, cu care voiesc să contribuie, apoi îndemnându și pre alții la asemenea oferte. Preste această poftim pre preoții noștri din comunele mai cu stare, a intra în comitetele parohiale la ședință, și a stați, să se voteze și din partea comunelor, ce se va putea, la fondul gimnazial, observându-se, ca ofertele, sau contribuiri mai mari se pot plăti și în rate, în restimp de mai mulți ani.

De asemenea poftim și rugăm pre preoții și învățătorii noștri, că cunoscându densii mai bine, pre poporeni noștri, cei mai binecuvântați de Dumnezeu, se umble pre la casele lor, și se adune contribuiri binevoitoare, după putință.

Tot ce vor primi vor induce într-o colă de colectă, în care se va înscrie numele dăruitorului, și suma ce ar contribui.

Colectele acestea se vor începe din ziua cea memorabilă de la 2. Decembrie cal. nou, și se vor conti-

nua, până după sărbătorile botezului din 1889, când apoi, sumele colectate, împreună cu colăle de colectă, se vor înainta încete.

Numele dăruitorilor împreună cu contribuiri lor se vor publica în foia noastră oficială, și noi nu vom lipsi, după putință, a-i cuprinde și în rugăciunile noastre față de Dumnezeu.

După acestea implorându și la această întreprindere mântuitoare, ca la toate lucrurile noastre, Darul și ajutorul lui Dumnezeu, și împartându-ve tuturor binecuvântarea noastră arhierescă am rămas

Arad, 10/22. Noiembrie 1888.

Alu Vostru

de tot binele voitoriu :

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopul Aradului.

Congresul nationalu-bisericesc.

Ședința a X-a ținută la 10/22 Octombrie, 1888.

Totă comisiunea organizatoare referă asupra propunerii dep. Ioan cav. de Pusiciu referitoare la instituirea unui oficiu de esatorat pe lângă cons. metropolitan și comisiunea o recomandă a-se primi.

Dep. E. Brote observă, că intențiunea propunătorului o află tare la loc, dar nu poate consimți cu modalitatea propusă, pentru că pentru astfel de afaceri se cere un om de specialitate și o organizare formală a acestui oficiu, ce nu se poate face prin o simplă propunere, este deci de părere, ca se se predea propunerea dep. I. cav. de Pusiciu consistoriului metropolitan cu însărcinarea, ca se va ține la congresul următor cu propuneri detaiate în ce privește înființarea unui oficiu esactoral.

Dep. Ioan cav. de Pusiciu consimte cu propunerea deputatului E. Brote, pentru că această a fost și intențiunea propunătorului, ca se se reguleze această afacere, la totă cazul nu de puțină importanță.

Presidiul observă, că după deslușirile date și de propunător, nu va fi greu a-se pronunța congresul.

Punându-se la vot propunerile făcute, se primesc propunerile dep. E. Brote.

Totă comisiunea organizatoare referă asupra propunerii dep. V. Mangra în ce privește interpretarea §. 32. și 50. din stat. org. și comisiunea face propunere în merit.

Presidiul observă, că nu e bine, și deci se ne ferim a intra în interpretarea statutului organic fără o trebuință simțită și accentuată din partea organelor esecutive; presidiul nu are îndoielă în bunele intențiuni ale propunătorului, înse nu-l poate considera de competent să provoce interpretări așa numai în abstractu, fără cazuri concrete, care ar reclama o interpretare; astfel fie care deputat ar pute să aștepte pentru sine câte o dubietate în statutul organic, cu carea apoi ne-am conșuma aici timpul fără vre un folos practic; de aceea e de părere, ca preste această propunere se se treacă la ordinea zilei, cea ce se primesc unanim.

Comisiunea organizatoare în fine raportă prin raportorul sen V. Babesiu asupra raportului consistoriului metropolitan, prin care se transpune raportul consistoriului diocesan din Arad în obiectul clausulei, cu care a aprobat înaltul guvern literile fundației „Elena Ghibă Birta,” prin care cu abateră de la §. 14. a literilor fundamentale, stipendistii numai cu prealabile con-

cesiune a Inaltului guvernului potu se studieze si in streinstate, — si comisiunea propune: Consistoriul diecesanu Aradanu, in casulu presinte fiind forulu confesionalu competentu, si prin conclusulu seu Nr. 9 din 1888 ca atare acomodându se pe deplinu modulu de deslegare dela punctulu 190 alu congresulu nostru nationalu bisericescu din anulu 1886 in casu analogu, — congresulu ia simplu acta de conclusulu consistoriului diecesanu si respective de raportulu sinodulu eparchialu din Aradu.

Dep. G. Popa vede in dispositiunea guvernului o ingerintia, care nu-se pôte justifica cu nimicu, pentru-câ ce insemnéza aceea, când guvernulu si din fapte de mila i-si face reserve de caracteru politicu, pentru aceea crede, că congresulu se nu tréca asia usioru preste astfelu de dispositiuni ale guvernului.

Preasanti'a S'a dlu episcopu I. Metianu espune toti pasii intreprinsi de consistoriulu aradanu si de Presanti'a S'a in acésta afacere, dar fara resultatu ca se pôte indupleca pe guvernulu se recéda dela clausul'a acést'a.

Presidiulu observa antevorbitoriulu, ca aici nu e vorba de mila ci de o fundatiune, care dupa legile statulu sta sub supraveghierea guvernului, si guvernulu si-guru a facutu clausul'a respectiva din punctu de vedere alu statulu, asiadara nu e de lipsa ca-se mergemu prea departe cu apretierile. Aceea e alta intrebare daca astfelu de restrictiuni sunt de lipsa se-se faca.

Se primesce propunerea comisiunei.

Siedinti'a procsima anuntiandu-se pe mâne la 9 óre a. m., siedinti'a se inchee la 2 óre p. m.

La ordinea dilei se vor pune rapórtele comisiuniloru.

Siedinti'a a XI-a, tienuta la 11/23 Octomvre, a. c.

Siedinti'a se deschide la 9 óre a. m. prin presidiulu ordinariu, si cetindu-se protocolulu siedintii precedente.

— Se autentica.

Dep. O. Sorescu face urmatórea interpelare:

Considerandu, ca in congresulu nationalu tienutu in 1886 s'a facutu propunerea din partea deputatulu N. Cristea, ca congresulu se aduca unu conclusu, prin care se-se admita ca valida a dou'a casatoria a preotiloru de miru ;

considerandu ca acelu congresu in punctulu 211 alu protocolulu a resolutu acésta propunere astfelu, câ cestiunea a fostu predatu sinodulu episcopescu, cu aceea dorintia, ca acésta sfânta corporatiune se comunice procsimulu congresu votulu seu, prin care se apróbe conclusulu, ca adeca se-se delature restrictiunea casatoriei a dóu'a a fetieloru bisericesci ;

considerandu, ca acésta cestiune este o cestiune de viatia pentru biserica nóra, promovând prin delaturarea susatinsei restrictiunii moralitatea in biserica si promovându inmultirea familieloru bune romanesci ;

I-mi iau voie a intrebare pe inaltulu presidiu: Adus'a sfântulu sinodu episcopescu in cerculu seu de activitate conclusulu doritu de congresu in punctulu 211 alu protocolulu, iustu in congresulu din 1886, si daca nu, are de scopu inaltulu presidiu a face cá acésta cestiune se-se resólve inca in sesiunea de fatia a congresulu nationalu bisericescu ?

Presidiulu respunde, ca totdeún'a si-a datu silinti'a a executá conclusele congresuali cu cea mai buna intentiune, si asia si in casulu concretu ; a adusu cestiunea înainte sinodulu archierescu, dar nu s'a ajunsu la resultatulu, ce pôte s'ar dori. Observa si de astadata, ce a observatu la acésta cestiune si cu alta ocaziune, ca cestiunea e curatu canonica, si nu se pôte resólva numai asia in particulariu, ci in consonantia cu disciplin'a bisericeii

universale. Asia dara e usioru de explicatu ca nu s'a pututu executá conclusulu respectivu pentru-câ acésta cestiune nu cade in competenti'a congresulu, cu tóte acestea afacerea remane rezervata consideratiuniloru ulterioare ale archiereiloru.

Interpelantele observa, câ de ce s'a decisu in Serbia ?! (Voci: Nu s'a decisu nici acolo, numai s'a sulevatu cestiunea.) Altfeliiu interpelantele se declara cu respunsulu presidiulu multiamitu in ce privesce partea canonica, doresce inse, ca interpelatiunea se-se puna la ordinea dilei si conclusulu 211 din 1886 se-se aduca la finalizare.

Presidiulu observa, ca prin conclusulu respectivu congresulu i-si esprima numai o dorintia, mijlocitu a bisericeii resp. a poporulu.

Congresulu ia la cunoscintia respunsulu presidiulu.

La ordinea dilei se pune referada comisiunei organizatóre, care prin referentulu seu V. Babesiu referéza asupra propuneriloru facute la §. 25 din proiectulu de regulamentu si propune, ca intregu §. lu se-se primésca intoemai, adaugându-se ca alienatu urmatoriulu tectstu: Decisiunea consistoriulu prin care ordinéza alegere noua se fie bine motivata.

Deasemenea recoménda spre primire propunerea dep. Dr. D. P. Barcianu facuta la acestu §.

Dep. Dr. Iosif Gallu fatia cu acést'a propunere face urmatórea propunere: Dupa anularea alegerei prime, alegerea a dou'a are se-se escrie numai decát, ca astfelu in decursu de unu anu se-se finalizeze totu actulu alegerei. —

Presidiulu afla, ca mai bine ar corespunde intentiuniloru ce vede, ca-se esprima, daca s'ar dice: In casu de a doua alegere, consistoriulu are a-se ingrigi ca tractulu vacantu se-se intregésca definitivu celu multa ia siase luni dela anularea alegerei prime.

Se primesce propunerea comisiunei cu privire la tectstulu §-lui si la noulu alineatu, ér incát pentru terminu se primesce propunerea presidiulu.

Totu comisiunea organizatóre referéza prin raportulu seu C. Gurbanu asupra propunerii dep. P. Cosm'a in ce privesce esaminarea acteloru electorali prin cons. metropolitanu si face urmatórea propunere:

Consistoriulu metropolitanu se autoriséza ca in procsim'a siedintia, ce se va tiené dupa alegerile congresuale, se esamineze protestele câte vor fi intratu in terminu legalu dela indreptatiti in contra alegeliloru de deputati congresuali si incát dupa parerea s'a, daca s'ar constatá, suntu adeverate gravaminele cuprinse in protestu s'ar alterá resultatulu alegerei: se dispuna investigatiune si se pregatésca actulu astfelu, ca congresulu, pe basa acteloru autentice la procsima sesiune se póta dicide in meritu in cestiunea verificarei.

Dep. Ioan cav. de Pusicariu consimte intru tóte cu propunerea comisiunei, crede inse, ca ar fi bine ca se-se estinda si asupra alegeriloru duple, pentru aceea face propunerea, ca se-se adauga: ca daca unu deputatu este alesu in 2 cercuri, se-se invite a opta pentru unulu.

Presidiulu observa, ca in principiu inca primesce propunerea comisiunei, dar ar fi de parere se-se primésca in stilisarea urmatóre: „Consistoriulu metropolitanu se autoriséza a ordiná cercetare in meritulu protesteloru, care vor intra in terminu legalu in contra vre-unei alegeri de deputatu congresualu.

Luandu cuventulu dep. N. Zigre, accentueza, ca prin primirea acestei propuneri s'ar alterá regulamentulu afaceriloru interne, pentru-câ numai congresulu e chematu a verifica pe deputati, pentru aceea e in contra primirei acestei propuneri.

Presidiulu observa, ca nu pôte fi vorba despre alterarea regulamentului afacerilor interne, pentru-câ prin propunerea comisiunei se intentionéza, ca numai abuzurile, ce se ivescu la alegerea deputatiloru in mesura totu mai mare, se fie pedepsite. Ca abuzuri se intempla, acést'a desí cu durere, dar trebuie se-o constate, si cu dispunerea cercetariloru din partea Maritului congressu nu-se ajunge scopulu, pentru-câ ce folosu se anuléza o alegere pentru esemplu dupa espirarea mandatului? când deputatulu a carui alegere a fostu nevalida s'a folositu de tóte drepturile; ér la verificarea deputatiloru se cam scie cu câta usurintia se trece preste proteste.

Dep. E. Brote nu afla nici unu motivu pentru luarea unui conclusu, dupa cum se propune de comisiune, pentru ca cine oprescu pe consistoriu se-nu urmaréscu eventualele abuzuri si dupa espirarea mandatului, abstragendu dela impregiurarea, ca atari cercetari de regula suntu impreunata cu fórte mari spese. Nu primescu nici amandamentulu facutu de dlu dep. I. cav. de Puscariu, pentru-câ nime nu se pôte constränge a renuntiá dela mandatu, pana când nu e verificatu.

Dep. Dr. Iosif Gallu constata, ca daca se privescu lucrulu cumtu numai din punctu de vedere alu parlamentarismului, apoi acésta procedere ar fi o abatere dela usulu parlamentar, crede inse, ca in biserica nu-ne putemu pune pe unu terenu asia riguros alu parlamentarismului, pentru ca congressulu se aduna numai odata in trei ani. Nu vede inse vorbitoriulu in acésta propunere nimicu, ce ar altera dreptulu congressului, resp. ce ar fi in contra parlamentarismului, pentru-câ nu e vorba de alta decât de pregatirea materialului, eventualu de pedepsirea abuziloru, ce s'ar comite la alegerea deputatiloru congressuali. Nu se pôte aduce ca motivu pentru neprimirea acestei propuneri nici impregiurarea, ca cercetarile ar costá multu, pentru-ca se esecuta prin organele consistoriului si consistoriulu va dispune cercetarea numai daca se-va vedé necesitatea, resp. unde vor fi prezentate abuzurile in modu evidentu. Primescu propunerea comisiunei in form'a stilisata de Escelenti'a S'a dimpreuna cu amandamentulu facutu de dep. I. cav. de Puscariu.

Dep. Dr. G. Popa nu afla nici unu motivu plausibilu pentru primirea propunerei comisiunei nici a dep. I. cav. de Puscariu, pentru aceea face propunerea: ca preste propunerea dep. P. Cosma se se tréca la ordinea dilei.

Preasanti'a Sa dlu episcopu Ioan Metianu afla, ca prin propunerea comisiunei se exprima numai in forma mai concreta dreptulu ce-l are consistoriulu de a controlá si supraveghiá tóte afacerile, ce privescu interesele biserice; dar abstragendu dela acést'a, regulamentulu afaceriloru interne inca cuprinde dispositiuni in privinti'a abuziloru, si aici numai de acestea pôte fi vorba, ér nu ca s'ar face ingerintia in verificarea deputatiloru si crede ca nime cine numai dorescu binele biserice, nu pôte fi contra unei dispositiuni, prin care se intentionéza curmarea si pedepsirea abuziloru in biserica.

Dep. I. cav. de Puscariu spre deslusire observa dlu dep. E. Brote, ca nu pôte fi vorba de a sili pe cineva se renuntie dela mandatu, dar a disu ca se fie recercatu numai, si prin acést'a crede ca nu i se alteréza dreptulu seu.

Dep. C. Brediceanu afirma, ca prin primirea propunerei comisiunei s'ar altera dreptulu de verificare alu congressului si ca s'ar vatema stat. org., sustiene de alta parte, ca organele bisericesci st altfelu se ingeréza prea multu in liber'a alegere a deputatiloru mireni, si astfelu n'ar fi consultu, ca se-i se dee consistoriulu metropolitaniu dreptulu de a cerceta in caus'a alegiloru depu-

tatiloru congressuali, care ar indeplini investigatiunea in modu unilateralu.

Presidiulu obsérva, ca nu pôte trece cu vederea observarea dep. C. Brediceanu, ca consistoriulu metropolitaniu ar face investigatiune unilateralu, ca-ci acést'a nu este adevaratu, si daca s'ar putea sustiené acést'a, nu i-ar face onóre a sta in fruntea acestui consistoriu. Dupa cari reflexiuni predându presidiulu Presántiei Sale dlu episcopu Ioanu Metianu, Escel. S'a se indepartéza din presidiu, fiindu morbosu.

Dep. E. Stanescu róga pe Escel. S'a, ca se predee presidiulu celui mai betranu episcopu. la ceea ce i se reflectéza, ca acést'a substituire s'a facutu dupa o intielegere comuna cu Preasántiile loru.

In ce privescu cestiunea de pe tapetu observa, ca daca e vorba se se faca cercetare, aceea se se faca numai prin unu membru alu congressului. Altfeliu e in contra primirei propuneriloru facute, pentru-câ s'ar introduce unu usu, care numai esista nicairi.

Dep. C. Brediceanu regreta, ca Escelentia S'a sau ori cine afla ceva superatoriu in cuvintele sale, pentru-câ sub investigatiune unilateralu, a intielesu numai aceea, ca cercetarea s'ar face pe bas'a protestului facutu de o partida interesata, ér pe Esc. S'a si pe actualulu consistoriu metropolitaniu n'a potutu se-l intieléga, pentru-câ nu a amintitu nici unu faptu, ce l'aru indreptati a afirmá asia cev'a.

Dupa-ce Preasántia S'a dlu episcopu Metianu observa dlu dep. E. Stanescu, ca cu consensulu Preasántiei Sale dlu episcopu Popasu a primitu locul presidialu, fiindu desbaterea incheiata, punenduse la votu propunerile facute, cu o maiortate de 4 voturi se primescu propunerea dep. Dr. G. Popa.

Este altfelu caracteristicu, ca tocmai pretinsii liberali au fostu cu tóta tari'a ca se nu se priméscu acésta propunere prin care se intentionéza impedecarea abuziloru.

In legatura cu acestu obiectu amintimu, ca la finea siedintiei s'a emisu sub conducerea Preasántiei Sale dlu episcopu I. Popasu o comisie constatátore din deputatii Dr. Iosifu Gall si Dr. Ales. Mocsonyi, care se-i aduca Escel. S'a la cunoscintia rectificarea facuta de deputatulu C. Brediceanu.

Vincentiu Sierbanu

protopresviteru emeritu alu tractului Banat-Comlosiului.

Duminec'a trecuta a incetatu din viétia in urm'a unui morbu repentinu venerabilulu parinte Vincentiu Sierbanu, protopresviterulu emeritu alu tractului Banat-Comlosiului in etate de 66 de ani, lasandu in celu mai profundu doliu pre neconsolabil'a s'a familia, pre clerulu si poporulu din tractulu Banat-Comlosiului, precum si biserica si natiunea, carei'a i-a servitu cu zelu si diligintia neobosita unu insemnatu siru de ani.

Reposatulu a fost unu barbatu de greutate si valóre in corpulu biserice si natiunei nóstre, si in totu decursulu vietii sale l'a caracterisatu cu deosebire credinti'a s'a neclatita in vitalitatea biserice si o iubire nemarginita facia de biserica si poporu.

Cá descendinte din o vechia familia romanéscu de preotu, densulu invetiase inca din cas'a parintéscu

iubirea facia de chiamarea s'a, iubirea facia de biserică si facia de poporu.

Reposatul a fost fiinlu fericitului intru aducere aminte Georgiu Șierbanu, fostu parochu in Banat-Comlosiu si asesoru consistorialu.

Studiile gimnasiale le-a facutu reposatul in Temisiora si Segedin, ér cele juridice in Eperjes, si dupa aceea depuse censur'a de advocatu in Pojon.

Fiend inse din natur'a s'a tenerulu V. Șierbanu unu omu de o fire blanda, si in conformitatea cu traditiunile familiei sale avendu o deosebita vocatiune pentru carier'a preotiesca, cá advocatu censuratu intră in institutul teologicu din Versietiu, si dupa ce absolvă studiile teologice cu celu mai bunu succesu se casatori, si apoi fū chirotonitu si instituitu de parochu in comun'a s'a natala Banat-Comlosiu la anulu 1847.

Cá parochu desvoltă reposatul mare activitate si unu deosebitu zelu si tactu pastoralu. Era o adeverata sentinela a bisericei si unu demnu indreptatoriu si povetiuitoriu alu poporului.

Pentru aceste frumose calități pastorale reposatul fu instituitu dupa despartirea ierarchica la anulu 1865 prin consistoriulu aradanu de administratoru protopresviteralu, ér in anulu 1866 de protopresviteru alu tractului Banat-Comlosiului, in care calitate functionă cu zelu si demnitate pana la 18. Februaru anulu curentu, când la cererea propria fū absolvatu prin consistoriulu aradanu de conducerea agendelu tractului, si trecu in bine meritatu statu de pensiune.

Cá protopresviteru reposatul era unu adeveratu parinte alu preotimei si poporului tractualu. Si desí tractulu Banat-Comlosiului dupa positiunea s'a geografica este fórte greu de administratu, fiend fórte estinsu, ér comunicatiunea anevoiósa, — totusi reposatul era neobositu intru cercetarea comunelu, intru instruarea poporului si intru ingrijirea averelu bisericesci si scolarie. Cu deosebire se aretă reposatul la inaltimea misiunii sale, cand se iveau nefericitele miscări religiozari in vre-o comuna din tractulu seu. In astfeliu de casuri reposatul era unu adeveratu pazitoriu alu bisericei sale, si prin auctoritatea si iubirea, ce si-o cascigase inaintea poporului scia se linscésca spiritele, si-se ferésca biserica si poporulu de nentielegeri si sfasiári.

Desí reposatul visită fórte desu comunele sale, — totusi nu esista urma in nici un'a din acestea, ca densulu pentru acestea ar fi computatu, seau luat vre odata diurne, seau alte competentie legale. Cá preotu si protopresviteru din vocatiune si dupa staruintiele sale binecaventatu de Ddiu si cu o stare materiala corespundietorie densulu donă aceste competentie bisericei, — lucrandu in totu loculu intr'acolo, cá banii bisericesci se-se administreze bine, si se-se sporésca.

Densulu ingrijea de averea bisericiloru sale cá si de averea s'a propria, si acestei ingrijiri are a-se

multiemi, ca in comunele din acestu tractu avemu frumose biserici si scóle, providute cu tóte cele trebuintiose, specialu ingrijirei sale are a multiemi comun'a Banat-Comlosiu capitatul bisericescu de astadi.

In timpulu din urma ingreuiatu de sarcin'a aviloru reposatul si-ceruse unu vicariu pentru conducerea agendelu protopresviteratului, si desí avea locotientariu alu seu, totusi densulu priveghia, si era cu deosebita grije facia de mersulu afaceriloru, dandu mana de ajutoriu cu sfatulu si esperientiele sale pentru unu mersu cât mai regulatu alu acelu'a.

Totu staruintiei si influintiei reposatului avem a multiemi in mare parte fundatiunea de siese mii „Cristoforu Schifman“ din Banatu-Comlosiu, din carea se impartu mai multe stipendie.

In familia reposatulu era sociu si tata de modelu; si binecaventatu fiend de Ddiu cu o familia numerosa, reposatul dete filoru si ficeloru sale cea mai ingrijita educatiune.

Pre reposatul lu-deplange neconsolabil'a s'a soeia Eufemi'a, nascuta Bogdanu precum si neconsolabil'a s'a mama, fi sei: Ioanu si Victoru, fiicele sale: Emili'a, maritata Halicu, Viór'a, maritata Chetianu Elen'a, maritata Suciu, si Mari'a; ginerii sei Teodor Halicu, advocatu in San-Nicolaulu mare, Chetianu, jude regescu la tribunalulu din Alb'a-regala, Suciu, translatoru la ministeriulu din Budapest'a, fratele seu Ioan cu socii'a s'a Iulian'a, nascuta Maniu, cumnatulu seu Iulian Bogdanu, parochu si asesoru consistorialu in B. Comlosiu, cumnat'a s'a Clementin'a, maritata Lupu, nepotii sei Virgiliu si Adrian Bogdanu, nepótele sale Natali'a, maritata Halicu, Livi'a, maritata Ciaclanu, ginerii sei de nepóte Dr. Halicu si Dr. Ciaclanu, precum si numerosi nepoti si nepóte, consangeni, si amici. Lu-deplangu toti cei ce l'au cunoscutu. Lu deplange preotimea si poporulu credintiosu, carui'a i-a servitu cu credintia timpu de 40 de ani.

Remasitele pamentesci ale defunctului s'au depusu spre odichna eterna Marti'a trecuta in cimiteriulu din Foli'a.

Servitiulu funebru a fostu oficiatu de asesorulu consistorialu Augustin Hamsea in representanti'a auctoritatii diecesane, si de parintele protopresviteru alu Giacovei Paulu Miulescu, de parintele administratoru protopresviteralu alu tractului Banat-Comlosiului Paul Tempea, si de preotii: Andreiu Fizesianu din Pesacu, Elia Telescu din Cianadulu-serbescu, Aureliu Draganu si Maximu Bocanu din Ghiladu si Ioanu Popoviciu din Foli'a, — in fienti'a de facia a familiei remase in doliu si a unui publicu alesu si numerosu.

La finea servitiului divinu asesorulu consistorialu Augustinu Hamsea tienu o cuventare, in carea schitiă pre scurtu biografi'a defunctului si dete expresiune durerii, ce o semte biserica si natiunea prin perderea unui zelosu si demnu lucratoriu alu altarului Domnului.

Depunendu si noi o lacrema de durere pre mortamentul defunctului rogâmu pre Ddieu, cá pre famili'a remasa in doliu se-o consoleze si intarésca, cá se póta trece acestu paharu de amaratiune dela dens'a; ér reposatului in Domnulu i-dicemu :

Odichnesce in pace lucratoriule obosite, sufletulu teu se-lu asieze Celu Atotputernicu cu dreptii, ér remansitieloru tale pamentesci se-le fia tierin'a usióra !

Insemnatarea invetiaturii.

(Prelegere tienuta poporului.)

Cu ajutoriulu lui Ddieu, fratiloru, éراسi am ajunsu tempulu acel'a, cand semenaturile de tómná le am datu in scirea celui de susu, ér noi, in urm'a ernii, suntem siliti a petrece timpulu mai multu pe langa casele nóstre, asteptandu cu nerabdare dulcea primavéra, cá cu puteri unite se-ne apucam de lucru.

Nu e vorba, omulu, fratilor, cum se cade, nici cand nu lasa, ca tempulu se treca numai iaca asia, fara se face ceva, pentru-cá tempulu e bani, si cel-ce perde tempulu, acela perde si bani. Si óre bine-e, ca omulu se pérda tempulu inzadar atunci, când póte se face ceva? Nu numai ca e reu si pre pagub'a aceluia, dar totodata e-si pecatu de Ddieu, cá-ci pentru-ce altceva ni-au datu Ddieu máni, pecióre si minte, au nu, ca se lucramu si-se invetiámu?

Si lucramu noi destulu, nu-e vorba, lucra apoi si altii, dar vedem, ca deschilnire este intre lucrulu unuia si altuia; unulu lucra cu mai multa judecata, ér altulu lucra numai éca-asia, pe intregulu, cum am dice, fara se caute la aceea, ca bine lucra elu asiá ori ba si ca óre nu s'ar potea aceea lucrá pe alta cale mai bine si mai usioru. Au n'ati vediutu Dvóstra unu singuru omu, care e in stare se aredice cât de susu o greutate, carea n'ar fi in stare se-o ridica, totu acolo, nici diece ori 20 de ómeni? Ba da, o aredica, dar nu cu puterea, ci cu mintea, pentru-cá mintea omului au afluu cig'a aceea, cu care e in stare omulu se aradice asia ceva. Asia-e, mintea omului face tóte si pe langa tóte acestea, vedemu, ca de si fie care omu are minte, totusi deschilnire este intre lucrulu unuia si celui-alaltu omu; unulu se pricepe mai putienu, ér cel-alaltu mai bire. Va se dica, nu e destulu, ca omulu se aiba numai minte, precum nu e destulu si aceea, ca omulu se aiba unu cutitu ne ascutitu, pentru-cá nu se póte folosi de elu, séu déca sesi folosese de elu, mai multu strica decât derege. Asia e cu elu si tot-asia e si cu mintea. Inzadaru vei avea minte, déca aceea nu-e ascutita asia, ca se poti bine, bine deschilini binele de reu, se poti deschilini pe reuvoitoriulu de binefacetoriulu teu si altele.

Cutitulu apoi se ascute de tocila, ér mintea omului se ascute prin invetiatura. Eta deci, fratiloru, insemnatarea invetiaturii!

Fie apoi omulu cât de tare si mare, totusi nu e in stare se duca la capetu astfelu de lucruri, carele póte duce unu omu mai ascutitu la minte, mai invetiatu. Leulu cât e-de tare si puternicu, potem dice, ca omulu e nimica pe langa elu si totusi omulu cu mintea lui e in stare se-lu culce la pamentu, se-lu omóre. Asia-e in stare se f.ca cu leulu, si totu a ia e in stare se face si cu cele-alalte dobitóce, fie acelea cât de puternice, ér omulu cât de micu.

Omulu, de alt-cum, numai prin minte se deschilnesce de animale si cu cât omulu va fi mai ascutitu la minte, mai invetiatu, cu cât se-va indepartá mai tare

de animale si intorsu, cu cât omulu va fi mai putienu invetiatu cu atât se-va apropiá mai tare de animale adeca, cu putienu se-va deschilini de unu dobitocu, fie elu apoi cât de bogatu. Cá-ci omulu ne invetiatu, nici nu póte deschilini adeverulu de minciuna, mai — asia dicénd — cá unu animalu. Suntu apoi multi, cari dicu: ce-se invetiámu, ca n'am a fi popa." Adeca, unii ca acestea, dicu pentru-cá — vedi Dómne — nu capeta si ei ceva plata, ceva slugiba, pentru-cá or invetiatu carte. Si fiind-cá pana la popie nu póte s'o máne, cá se capete slujba, dicu, ca n'au lipsa se invetie, deóre-ce invetiatura mai putienu, nu-i aduce nici unu folosu, nu-li aduce ear si boi — dupa cum dicu ei. Ei, dar' amar se insiela unii ca acestia atunci, când vorbescu unele ca acestea. Nu toti invetiámu numai pentru aceea, ca-se avem slugiba, ci invetiámu, ca se-ne deschilnimu de unu dobitocu, de o parte, ér de alta parte, se-ni castigamu invetiaturile, cari ni suntu de lipsa la maestri'a nóstra. Si nu cugete nimenea, ca plugari'a e lucru usioru, nu, Domne feresce. Nici cei mai invetiati omeni, cari se ocupa cu plugaria inca nu dicu, ca suntu destulu de invetiati, cu atatu mai putienu noi, cari suntemu departe de ei, ca ceriulu de pamentu. Apói, in fine, cersitoriulu nu ambla dupa nemicu, ca unulu, carele e celu din urma omu din lume; ér unu omu, carele voesce se fie de omenie, cauta in totdeuna intr'a-colo, ca se-si castige ceva, si inca nu ceva, ci cât de multu. Si asia apoi va face fie care omu cu capetaiu. Tocmai asia e si cu invetiatur'a. Unu amaritu si ne fericitu omu ar fi acel'a, care ar fugi de invetiatura; ar dovedi prin aceea, ca nu-se deosebesce cu nemicu de unu dobitocu. Asia dice poetulu :

Cá-ci tot ce viéza, si ori câte sunt,
Tóte facu unu lucru aici pe pamentu.
Cine sta din lucru, cu rusine piere,
Vermii facu metasa' albinele miere,
Cánii pazescu tarne; oile ne imbraca :
Omulu dar se cade si mai multu se face.
Si fara a sci carte omu-i dobitocu,
Tóte naintéza si el sta pe locu.
Vedit'ai cum altulu pe sclavi chinuesce,
Si fara crutiare cum ii pedepesce?
Si scii care e caus'a, de au asta sórte?
Cá-ci nu au sciintia, cá-ci ei nu sciu carte: C. Boliacu.

Asia e si pe langa tote acestea vedemu, ea suntu fórté multi omeni, cari nu prea dau atât'a pre invetiatura; ér unii cá acesti'a, pentru aceea facu asia, pentru-cá n'au ajunsu pâna acolo, ca se scie, ca pentru-ce anume e buna invetiatur'a. Nu sciu, ca omulu ne invetiatu e tocmai ca omulu acela, carele ambla in intunerecu si neve-diendu, se impedece de tot-ce e in cale si de multe-ori pica in prepastie, de si inainte de a pica, era de credintia, cá bine merge cum merge.

E reu apoi a ambla in intunerecu si numai atunci scie omulu apretiuu, ca cât ajunge lumin'a, déca se afla odata in intunerecu si nu scie calea incatr'o se mérga. Si totu in intunerecu ambla omulu acel'a, carele nu e invetiatu, pentru-cá elu singuru nici când nu-e in stare se face ceva, ci altulu trebue se-lu conduca, de-óre-ce elu, ne avendu invetiatura, nu cunósce caile, pe cari are se amble, apoi e sciutu, ca cel-ce lu conduce, lu-conduce asia dupa cum elu voesce, dupa cum afla elu mai bine. Omulu cu lumina, omulu invetiatu scie si vede cararile pe unde se mérga si de aceea nici nu se póte impedece. Cá-ci omulu invetiatu tóte le vede, ca omulu, carele in intunerecu, are in mana o lumina aprinsa, carea ii lumineza calea, ér celu ne invetiatu ca omulu, carele ambla in intunereculu celu mare, fara fie lumina.

Acést'a apoi-e un'a, ér alt'a-e, cá unu omu ne invetiatu nici nu póte preamari pre Ddieu asia, dupa cum-se cuvine a-lu preamari, deóre-ce fiind intunecatu la minte,

nu pôte patrunde nici cunósce lucrurile lui si noi scim apoi, ca numai atunci putem lauda si mari pe cineva, când i-i cunóschemu faptele si lucrurile lui. Ér lucrurile lui Ddiu sunt multe si mari si ca se-le potemu cunósce, trebuie se fimu ómeni deschisi la capu, ómeni cu investiatúra.

Omulu ne-invetiatu apoi e batjocuritu, huiduitu si chiar insielatu de toti; e unu omu eu ochi si totusi nu vede. Ba dusimani lui lu-ducu acolo, unde elu nu voese si ce-e mai multu, ca-lu duce cu voia lui, deore-ce, ne fiindu invetiatu, e de credinti'a ca bine-lu duce cum l'u-duce. Asia apoi lu duce de multe-ori de elu insusi si taia grumazulu in man'a lui. Nu asia se pôte intempla cu unu omu mai invetiatu, pentru-cá unulu ca acesta, scie deschilini adeverulu de minciuna si asia apoi nu-se lasa dusu pe ghiatia de unulu si de altulu, ori de nasu cá pe ursu, cum am dice.

Pana aci au mai dus'o omulu cum au mai dus'o fara carte, dar de aici in colo asia numai merge, pentru-ca sciutu e, ca intunereculu are se péra din naintea luminei; asia apoi are se péra si omulu prostu din naintea omului invetiatu. Asia apoi se intempla cu unu om singuru si tot asia se pôte intempla si cu unu poporu intregu. De aceea apoi, noi Romanii, ca se nu perimu, trebuie se ne punemu la invetiatura si se-ne luminamu, caci altcumu trebuie se peimu din naintea celor-alalte popóra, cari sunt mai invetiate de cât noi.

Si precum se poftesce dela toti ómenii invetiatura, tot asia se poftesce si dela plugariu, deore-ce si elu e omu ca toti ómenii, si precum la altii nu-li place a-se numi animalu, asia nu-i place nici plugariului. Acést'a e un'a, ér alt'a e, cá si dela plugariu se astepta astadi mai mult se scie, ca se póta lucra pamentulu seu asia, dupa cum trebuie se se lucre. Se scie duce socóta despre venitele si cheltuelile ce le-au avutu preste anu si la capetulu anului se scie face socóta, ca mers'a in anulu acel'a nainte ori indereptu si déca au mersu indereptu, se grigésca de aci nainte, ca se cheltuéca mai putienu, nu ca si in anulu trecut. Va se dica, o astfeliu de socóta, ii da buna invetiatura plugariului si ii-areta, ca bine au lucratu ori reu. Si nici ca ni potemu inchipui ca cineva póte se fie adeveratu plugariu, fara se scie conduce socóta despre venitele si cheltuelile lui, ori ca n'ar sci nici atât'a ceti, ca se póta lua la mana o carte, in care sta scrisu, ca cum are se se lucreze pamentulu si din aceea apoi se-si culéga acelea invetiaturi, cari elu nu le scie. Daci a fi plugariu fara carte, nu se mai póte.

Precum vedemu fratiloru, invetiatura astadi e atât, cât e pit'a la omu, fara pita, dar si fara invetiatura nu putem trai. Stand apoi lucrulu asia, fratiloru, se ne punemu din tóte puterile le invetiatura, se calcamu cât de des pragulu scólei, pentru-cá scól'a este locul acel'a, de unde se respandescu radiele lumini si alu caldurii. Érna e paci, tempu avem destulu, se ne astringemu mai des la olalta si se invetiamu mai multe lucruri bune si frumóse. Si cu acestea dic, ca Ddiu se-ni ajute!

Galsi'a, la prim'a Noemvre 1888.

Invetiatoriulu.

D i v e r s e.

* *Santirea bisericeii din Alparea.* Din o corespondentia, pre carea o primimu din numit'a comuna aflámu, ca bisericea nóstra de acolo renoita s'a santitu in Duminec'a din 30. Octomvre a. c. prin parintele protopresviteru tractualu T o m ' a P a c a l a, asistatu de preotii :

Pavelu Bodea, Nicolau Tamasiu din Cheriu, Filip Teah'a din F.-Osorheiu si Nicolau Pop'a din Felcheriu in fienti'a de facia a intregu poporului nostru din Alparea. La finea santei liturgi parintele protopresviteru tractualu tienù e cuventare fórté instructiva poporului. Bisericea renoita este deplinu corespundietória, si daca credintiosiloru nostri din numit'a comuna le-a succesu a ajunge la acestu resultatu, meritulu in prim'a linia este alu parintelui Pavel Bodea, alu dlui notariu Ioan Gherlanu, alu episcopulu primariu Teodor Bodea si alu judelui comunalu Ioan Urd'a.

* *Himenu.* Dlu *Avesalonu Tiuc'a* clericu absolutu alu eparchiei romane ortodocse a Aradului si alesu de preotu in comun'a Bars'a si-serbéza astadi cununi'a cu dsior'a *Liv'a* fiic'a parintelui Vuculescu din Sioimosiu.

Felicitárele nóstre tenerei parechi!

* *Pentru cei ce trimitu carte postale* este de mare inportantia urmatórea dispositiune ministeriala: Carte postale (de corespondentia), care pe partea destinata pentru adrese mai contieniu si alte impartasiri, fie chiar si numai numele si locuinti'a trimitietoriului, nu se vor expeda mai departe si vor fi tractate intoemai ca si epistótele ce nu se potu admanua.

* *Premiile academieii romane.* I. In anulu 1889 va dá dóne premii: unulu de 12,000 lei, numitu „Marele premiu Nasturelu Herescu,” din seri'a B), celei mai bune cãrti romanesce de ori-ce cuprinsu si altulu de 5000 lei, numitu „Premiulu Eliade Radulescu,” celei mai bune cãrti romanesce de cuprinsu literaru, publicata in 1. Ianuarie 1887 si 31. Decemvre 1888.

Ori-cine ar avea se concure la aceste premii, precum si la celu urmatoru, i-si vor trimitu prin posta la cancelari'a academieii in Bucuresti cãrtile sale in câte 12 exemplare, fie-care pana la 31. Decemvre 1888.

II. In anulu 1890 va dá unu premiu de 4000 lei, numitu „Premiulu Nasturelu Herescu,” din seri'a B), celei mai bune cãrti romane de ori-ce contienutu, din cele publicate intre 1. Ianuarie 1888 pana la 31. Decemvre 1889.

III. In anulu 1889 se va dá „Premiulu statului Lazaru,” de 5000 lei, celui mai bunu manuscrisu romanu despre „Studiulu vinuriloru in Romani'a,” din punctu de vedere economicu si alu compositiei loru chemice, care manuscrisu var trebui se cuprinda materie cam pentru 300 pagine de tiparu in 8° garmondu si se fie prezentata la cancelari'a academieii pana la 31. Decemvre 1888.

IV. In anulu 1890 se vor dá dóne premii, din care unulu, „Premiulu asociatiunii craiovene pentru desvolta-rea invetiamentulu publicu,” de 1500 lei, celei mai bune cãrti de scól'a in limba romana, din câte se vor fi tiparitu dela 1. Ianuarie 1887. pana la 31. Decemvre 1888. Pana la acésa ultima data se-va depune in câte 12 exemplare la cancelari'a academieii cãrtile propuse pentru concursu. Alu doilea „Premiulu statutulu Lazaru,” de 5000 lei, se-va dá séu celei mai bune cãrti romane de contienutu sciéficu, din cele tiparite dela 1. Ianuarie 1888 pana la 31. Decemvre 1889. séu se-va dá acestu premiu celei mai insemnate inventii sciéficé facute dela 1. Ianuarie 1888 pana la 31. Decemvre 1889.

V. In anulu 1890 se-va dá „Premiulu statului Eliade Radulescu,” de 5000 lei, celui mai bunu manuscrisu despre „Istori'a scóleloru in tierile romane in prima jumetate a secolulu XIX. pana la 1864,” care va fi prezentatu pana la 31. Decemvre 1889.

VI. In anulu 1891 se vor da trei premii, din care „Premiulu Alexandru Ioanu Cuza“, de 10,000 lei, celui mai bunu manuscrisu despre „Istori'a Romaniloru dela Aurelianu pana la fundarea principatelor“ si care va fi prezentatu pana la 30. Noemvre 1890; alu doilea „Premiulu G. Sanu Marinu“, in suma de 1500 lei, celui mai bunu manuscrisu despre consideratiuni asupra comericiului Romaniei cu tierile streine, atât la Orientu, cât si la Occidentu, incependu cu secolulu alu 16-lea pana la anulu 1860, si alu treilea „Premiulu statutului Lazaru“, de 5000 lei, celui mai bunu manuscrisu despre „Higien'a tieranului romanu.“ Locuinti'a, incaltiamintea si imbracamintea. Alimentatiunea in diferite regiuni ale tierii si in diferite timpuri ale anului. Aceste dóue ultime manuscrise vor fi depuse pana la 31. Decemvre 1890.

VII. In anulu 1892 Academi'a va da „Premiulu statutului Eliade Radulescu“, de 5000 lei, celui mai bunu manuscrisu despre „nascerea si inmormntarea la Romani,“ datine si credintie,“ si care va fi depusu pana la 31. Decemvre 1890.

VIII. In anulu 1894 va da „Premiulu D. Hagi Vasile“, de 5000 lei, celei mai bune carti romanesci din cele tiparite dela 1. Ianuarie 1888 pana la 31. Decemvrie 1893, alu carei cuprinsu va fi „Istori'a comericiului la Romani séu starea actuala a comericiului in Romania“ etc.

Manuscrisele prezentate la aceste concursuri vor fi anonime, purtand o devisa, care va fi reproducu pe unu plicu sigilat, contienendu numele concurentului.

* *Piati'a Aradului* din Vinerea trecuta: Grâu de celu mai greu 7.10 fl. ér acelu amestecat 6.80 fl. — Secar'a 4.90 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 4.80 fl. — Ovesulu 4.60 fl. — Cucuruzulu 4. — fl. — Mazerea — fl. — Fasolea — fl. — Lintea — fl. — Cartofii 5 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsorea chil'a 75 cr, ér elis'a per chil'a 70 cr. v. a.

Concursse.

Pe parochi'a vacanta din **Barateazu**, parochia de clas'a a III. langa Virga, indiestrata cu emulomintele un'a sesie parochiala stóle si biru dela 65 de cási se escrie concursu pana la 30 de dile dupa prim'a publicare in fói'a oficiósa, pana când recurentii au a substerne recursurile sale protopresviterului tractualu Meletiu Dreghiciu, si a-se presentá in biserica spre documentarea desteritáti sale.

Timisiór'a, la 9. Noemvre 1888.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: **MELETIU DREGHICIU**, m. p. protopresviteru.

—□—

Se escrie pentru ocuparea vacantei parochii din **Miersigu**, protopresviteratulu Tinței, cu terminu de alegere in 30. Noemvre st. v. a. c.

Emulomintele sunt:

- 1) Casa parochiala cu intravilanu.
- 2) 1/2 sesiune pamentu aretoriu.
- 3) Competenti'a de pasiune 4 jugere.
- 4) Birulu preotiescu dela 130 case câte 1 mesura cucuruzu sfarmatu.
- 5) Dela fie-care casa 1/2 di plugu, sau cu mân'a claca.

6) Stólele usuate.

Doritorii de a ocupá acésta parochia de clas'a a III suntu avisati a-si tramite recursele instruate conformu prescrieloru statutului organicu subscrisului protopresviteru in Cef'a (Cséffa.)

Recurentii au a-se presentá in S. biserica in vre-o dumineca sau serbatóre de a-si aretá desteritatea in cant si tipicu.

Miersigu, 22 Octomvre st. v. 1888.

Comitetulu parochialu.

Contielescu cu: **IOSIFU VESS'A** m. p. protopresviterulu Tinței.

—□—

Pentru statiunea invetiatorésca nou-infiintata din **Bars'a**, in inspectoratulu Buteniloru cu salariu anualu de 300 fl, cu lemne de incalditu 4 stengini, cu cuartiru si gradina — prin acést'a se escrie nou concursu (fiindcà alesulu din 8. Sept. a renuniatu) cu terminu de alegere la 21. Novembre a. c. pana candu recurentii se voru presentá vre-o data la biserica spre a-se face cunoscuti alegatoriloru si-si voru substerne recursele loru pe calea P. O. Oficiu inspectoralu.

Bars'a, la 27. Oct. 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **CONSTANTINU GURBANU**, m. p. protop. insp. cerc. de scóle.

EDICTE.

Pre bas'a decisului venerabilului consistoriu eparchialu gr. or. romanu din Aradu dto 20. Octomvre a. c. Nru 3953/B. — prin care decisu s'a concesu procedur'a edictala in caus'a de divortiu intentata de catra **A v r a m u Blaguescu** din Sistarovetiu contra leginitei sale socii **Fevroni'a**, nascuta **Farcasiu** de ubicatiune necunoscuta, cá incta — se provóca prin acést'a partea incta **Fevroni'a**, nascuta **Farcasiu** a-se presentá inaintea subscrisului oficiu protopresviteralu in terminu de siese luni computatu dela prim'a publicare a acestui edictu in „Biserie'a si Scól'a“, spre a-se aperá in procesulu de divortiu intentatu in contra densei de catra legiuitulu ei barbatu, — cu acea observare, ca in casulu contrariu se va procede conform §-lui 123. din regulamentulu pentru procedur'a judecatorésca in cause matrimoniale:

Lipov'a, in 5. Noemvre 1888.

Oficiulu protopresviteralu gr. or. alu tractulni Lipovei.

Voicu Hamsea, m. p.

protopresviteru.

—□—

Conform decisului Ven. Consistoriu eparchialu alu Aradului de dto 27. Maiu 1888. Nr. 1363, prin acést'a e provocatu **Ioan Georgieviciu** din Giul'a-maghiara — carele nainte de acést'a cu 3 ani au pribegitu in lumea larga, si ubicatiunea nu i-se scie, — ca in terminu de 6 luni sè se presenteze inaintea scaunului protopresviteralu alu tractului Chisineu in Chitighazu (Kétegyháza), cà-ci la din contra in procesulu divortialu intentatu contra lui de catra sotia s'a **Petronella** (Pietra) **Rusu** din Giul'a-maghiara, conform §-lui 123. din Regulamentulu pentru procedur'a judecatorésca in causele matrimoniale si in absentia lui se-va aduce sententie meritoriala.

Chitighazu, (Kétegyháza) la 20. Octomvrie st. v. 1888.

Petru Chirilescu, m. p.

protopresviteru.

—□—